

**DEN NORSKE
LEGEFORENING**

Helsedirektoratet

Postboks 7000 St. Olavs plass

0107 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.: 16/6805

Dato: 15.03.2017

Høringsuttalelse - Nasjonal faglig retningslinje tannhelsetjenester til barn og unge 0-20 år

Legeforeningen mener:

- Anbefalingene synes å være rettet mot ulike målgrupper av personell uten at det alltid er tydeliggjort godt nok hvilken kategori personell det gjelder. Dette kan skape uklarhet, og redusere retningslinjens brukervennlighet i klinisk arbeid. Legeforeningen har ikke tatt stilling til kunnskapsgrunnlaget for retningslinjen.
- Legeforeningen støtter anbefalingen om å prioritere de barna/familiene som trenger tjenesten mest, og vil påpeke at retningslinjen kan være enda tydeligere på prioritering av de relativt små gruppene barn og unge med størst behov
- Det er gjort et omfattende arbeid i tannhelsetjenesten over de siste årene med å sette fokus på/oppdage barn som kan være utsatt for vold og omsorgssvikt og Legeforeningen støtter presiseringen av at også tannhelsepersonell har opplysningsplikt, og at tannhelsetjenesten skal ha system som sikrer ivaretagelse av opplysningsplikten.
- Retningslinjen kunne med fordel også fremheve betydningen av bedre samarbeid/kontakt med fastlegen, som kjenner barnets somatiske helse og familiesituasjon.
- Digitale kommunikasjonsmuligheter innad i primærhelsetjenesten (mellom skolehelsetjenesten/tannhelsetjenesten, helsestasjon og fastlege) er fortsatt et savn, og ville lettet samarbeidet betydelig.

Retningslinjen framstår i hovedsak som god og gjennomarbeidet. Det er bra at det utvikles mest mulig kunnskapsbaserte retningslinjer for tannhelsetjenesten. Motiverende intervju er en sentral kommunikasjonsstrategi – noe som er viktig å få med i en retningslinje. Dette er implementert i den offentlige tannhelsetjenesten og i grunnutdanningen.

Helsestasjonen er fremhevet som en partner det skal samarbeides med på system-nivå innenfor forebyggende medisin, hvilket er bra. Fastlegen er nevnt som en viktig samarbeidspartner der foreldrene er psykisk syke/ har rusproblemer. Det beskrives godt når

man må ha samtykke fra foreldrene for å ta kontakt med annet helsepersonell for å samarbeide - og når meldeplikten inntreffer.

Alvorlig karies er angitt som en mulig "indikator" på omsorgssvikt. Det er gjort et omfattende arbeid i tannhelsetjenesten over de siste årene med å sette fokus på/oppdage barn som kan være utsatt for vold og omsorgssvikt, noe som er viktig ettersom denne tjenesten har tilgang til "alle barn" i hele landet.

Tannhelsetjenesten har jobbet systematisk og forbilledlig med å følge opp "ikke møtt" barn/foreldre. De har tatt i bruk SMS-tjeneste på en god måte, som varsler både foresatte - og i noen tilfeller også større barn/ungdom om time. Det er i retningslinjen anbefalt at man personlig følger opp de som ikke møter. Det er god grunn til å tro at denne tjenesten faktisk virker sosialt utjevnende, ikke minst ettersom det også er fri egenandel frem til 18 år, og redusert egenandel for de mellom 19-20 år (med unntak av behandling med tannregulering).

Hvis det er noe som savnes så er det at retningslinjen i liten grad reflekterer en forståelse av at munnhulen (inkludert tennene) er en del av resten av kroppen. For de barn/ unge som har problemer med tannhelsen, kunne man med fordel også fremheve betydningen av bedre samarbeid/kontakt med fastlegen, som kjenner barnets somatiske helse og familiesituasjon. Vi tror de fleste familier ville ha glede av og samtykke til en slik kontakt.

Digitale kommunikasjonsmuligheter innad i primærhelsetjenesten (mellom skolehelsetjenesten, helsestasjon og fastlege) er fortsatt et savn, og ville lettet samarbeidet betydelig. Helsemyndighetene må kreve at kommunene leverer digitale samhandlingsløsninger mellom disse aktørene i henhold til de nasjonale standardene.

Det er vanskelig å vurdere hvor brukervennlig retningslinjen blir i praksis. Overskriftene innen hvert kapittel hjelper nok til med finne fram, men i nettutgaven er det mye klikking fram og tilbake mellom avsnittene. Leseren må nesten alltid klikke på mer enn hovedoverskriften for tiltaket, da innledningsteksten er i korteste laget. Dette blir kanskje enklere i endelig utgave.

Med hilsen
Den norske legeforening

Geir Riise
Generalsekretær

Bjarne Riis Strøm
Avdelingsdirektør